

ZABRINJAVAJUC I PAD NATALITETA U KARAŠEVU

marti, 10 mai 2016

Iako u Karaševu nitko ne strahuje da će porast stanovništva premačiti porast u proizvodnji hrane, pa će mještani uvijek živjeti u gladu i siromaštvu, prirodni prirast populacije na ovom mjestu je u zadnjim godinama negativan i u najmanju ruku zabrinjavajuć.

Jedan

od glavnih faktora koji pridonosi negativnom prirodnom prirastu stanovnika Karaševa je činjenica da godišnje sve veći broj mladih ljudi, u potrazi za boljim životom, napušta rodno mjesto i odlazi raditi u druge zemlje Europske unije. Drugi pak uzrok ovog alarmantnog fenomena se može naprosto potražiti u težnji ljudi da imaju što manje djece. Nastupila su nova vremena, nova moda i novi način života. Prije nekoliko desetljeća od pola stoljeća a mogao si vidjeti po pet-est braće i sestara u svakom karaševskom domu, iako su kuće u to doba imale tek jednu ili dvije sobe, i mogao si isto tako vidjeti i po dva-tri brata s obitelji pod istim krovom, a svi su oni živjeli u potpunoj slozi i harmoniji. Sada se samo nostalgijom možemo prisjetiti vremena kada su ulice bile pune malčana jer godine kada su se u svakoj karaškoj kući i mogli čuti osmjehi mnogih radosne djece, već su davno iza nas.

U

Karaševu se već dugo niz godina ponavlja nezavidan trend sve većeg broja umrlih u odnosu na broj rođenih beba tijekom jedne godine. Prošle godine stanje se u tom pogledu nije nimalo popravilo, dapače, negativni prirodni prirast još je izraženiji nakon što je broj umrlih bio skoro tri puta veći od broja rođenih. S populacijom od 2.341 stanovnika (prema zadnjem Popisu stanovništva, onom iz 2011. godine), u Karaševu je prošle godine umrlo 37 osoba, u odnosu na 14 rođene djece. Slika opadajućeg trenda je zabilježena i 2014. godine, i tada je broj umrlih u ovom mjestu bio znatno veći od broja rođenih.

I

U ostalim selima iz karaške općine zabilježen je negativan prirodni prirast populacije, samo što on nije ni približno toliko izražen kao u Karaševu. U Nermi u je u prošloj godini umrlo 8 osoba u odnosu na 7 novorođenih, dok su u Jabalu, najmanjem mjestu karaških Hrvata, umrle 4 osobe, a rođene su tek 3 bebe. Zbog nedovoljnog broja djece za formiranje jednog školskog razreda, u Jabalu se je prošle godine ugasilo školsko zvono i zatvorila tamošnja škola, a u enici od prvog do četvrtog razreda su bili primorani nastaviti školovanje u Karaševu, Rici ili gdje drugdje, po slobodnom izboru i ovisno o mogućnostima roditelja. I u Karaševu je broj učenika koji upisuju prvi razred iz godine u godinu sve manji i manji tako da je u ovom mjestu na velikoj modi simultana nastava, koja pretpostavlja istodobno predavanje kod dva, tri ili čak četiri razreda, kako je to bilo u Jabalu sve dok se tamošnja škola definitivno nije zatvorila.

Demografska

slika Karaševa nekad i sada

O

demografskoj slici Karaševa, najveći broj mještana Hrvata u Rumunjskoj, može se svašta reći, samo ne da je idealna. Shodno popisima stanovništva obavljenim na

razini itave Rumunjske, Karaševo je 1977. godine imalo 2815 stanovnika, 1992. godine 2629 stanovnika, 2002. godine 2437 stanovnika, dok je prema Popisu iz 2011. godine broj stanovnika Karaševa opao na 2341. Stalno opadanje! U knjizi Marcua Mihaila Deleanua „Zabilješke o Karaševcima“ može se na stranici 106 konzultirati Popis stanovništva iz prosinca 1930. godine i opaziti da je Karaševo u to doba imalo 2.940 stanovnika, Nermi 642, a Jabal e 339 stanovnika. Navedeni popisi pozivaju na uzbunu i jasno se može vidjeti da je negativni prirodni prirast najizraženiji u Karaševu u godinama nakon pada komunisti kog režima jer je u tom relativno malenom vremenskom periodu od nepuna dva desetlje a naše mjesto izgubilo skoro isti broj stanovnika kao u periodu od 1930. godine pa sve do 1992. godine, vrijeme koje je obuhva alo, izme u ostalom, drugi svjetski rat, teško i siromašno poslijeratno razdoblje, razne neizlje ive bolesti i, ne u zadnjem redu, komunisti ki period. Sve to dokazuje da pad nataliteta uop e nema veze s materijalnom situacijom i standardom života stanovnika našeg mjesta, ve se uzroci tog pada moraju tražiti na sasvim drugoj strani.

VI . Đure Kati , bivši dugogodišnji župnik karaševske župe, upozoravao je prije dvije godine karaševski narod kako za stotinu godina ne e više biti nikoga na ovom podru ju ukoliko e negativni prirodni prirast nastaviti s istim tempom. Ja smatram da je vl . Đure Kati bio pretjerani optimist kad je lansirao ovu opomenu jer ukoliko se u „velikom Karaševu“ (tako je naše mjesto poznato u ostalim karaševskim selima) nešto pod hitno ne uradi na poboljšanju nataliteta, onda ne moramo ekati niti stotinu godina da Središnji muzej Hrvata u Rumunjskoj, ija izgradnja se ovih dana privodi kraju u Karaševu, bude jedini svjedok boravka Hrvata na ovom prostoru.

Ivan Dobra